

DE VERSCHILLEN KLEINER, DE OMGEVING GROENER

**Verkiezingsprogramma GroenLinks Hengelo
Gemeenteraadsverkiezingen 2022**

Inhoudsopgave

1 – Wonen.....	3
Visie.....	3
Programmapunten.....	3
2 – Zorg, welzijn en participatie.....	5
Visie.....	5
Programmapunten.....	5
3 – Klimaat & Duurzaamheid.....	8
Visie.....	8
Programmapunten.....	8
4 – Groen & Leefomgeving.....	12
Visie.....	12
Programmapunten.....	12
5 – Burgers en overheid.....	18
Visie.....	18
Programmapunten.....	18
6 – Cultuur.....	21
Visie.....	21
Programmapunten.....	21

1 – Wonen

Visie

Nederland zit midden in een wooncrisis. De prijzen van koopwoningen zijn in een paar jaar tijd bijna verdubbeld en de wachtlijsten voor sociale huurwoningen zijn enorm. Hierdoor is het met name voor starters en mensen met lage inkomens vrijwel onmogelijk om aan een woning te komen, óók in Hengelo.

Wonen speelt bovendien een belangrijke rol in de transitie naar een duurzame samenleving. Het oplossen van het woningtekort mag niet leiden tot hogere CO₂-uitstoot en niet ten koste gaan van onze schaarse natuur. De ruimte daarvoor moet zoveel mogelijk gezocht worden binnen de huidige gebouwde omgeving op zogenaamde inbreidingslocaties. Hierdoor wordt de groene ruimte buiten de stad zoveel mogelijk gespaard. Ook krijgt de bestaande bebouwde omgeving een 'boost' en wordt bijgedragen aan gezonde mobiliteit zoals wandelen, fietsen en openbaar vervoer. Voor bestaande gebouwen die nu nog een andere functie hebben, kan gekeken worden of deze geschikt zijn voor wonen.

Programmapunten

W1

Alle nieuwbouw in Hengelo bestaat voortaan uit een goede mix van woningen voor verschillende doelgroepen inwoners. Het accent ligt daarbij op sociale huurwoningen en woningen in het middensegment (koop en huur).

W2

Er wordt uitsluitend gebouwd binnen de grenzen van de huidige bebouwing. Groene ruimte en biodiversiteit blijven daardoor intact en er is geen extra infrastructuur nodig voor (openbaar) vervoer en elektriciteit. Ook leidt deze zogeheten 'inbreiding' tot minder extra autoverkeer: voorzieningen, sport en werk zijn over het algemeen via openbaar vervoer of de fiets bereikbaar. Voor Hengelo wordt in kaart gebracht om welke locaties het gaat en wat daar bijvoorbeeld planologisch voor nodig is.

W3

Woningen zijn geen handelswaar. Daarom wordt voor nieuwe koopwoningen in Hengelo een zelfbewoningsplicht van 3 jaar, een maximum aantal bewoners (behalve als het familie betreft) en een antispesulatiebeding ingevoerd.

W4

Uitbuiting van huurders wordt aangepakt. Voor het verhuren van een woning of kamer is een verhuurdersvergunning verplicht. Wie huurders uitbuit, niet zorgt voor fatsoenlijke woonomstandigheden of discrimineert bij het toelaten van huurders, verliest zijn of haar vergunning.

W5

De huurstijging voor alle huursectoren in Hengelo bedraagt maximaal de CPI-index alle huishoudens.

W6

Om de woningnood op korte termijn te verlichten, zorgt de gemeente Hengelo voor een substantieel aantal tijdelijke woningen. Hiervoor wordt geïnventariseerd welke locaties in de gemeente zich hiervoor lenen. Denk aan Sportlaan Driene of bij de voormalige bierbrouwerij, waar nu tijdelijk tiny houses staan.

W7

Het omvormen van leegstaande bedrijfs- en kantoorpanden tot woningen wordt door de gemeente gestimuleerd en gefaciliteerd. Hiervoor wordt tevens een eenvoudigere bestemmingsplanwijziging geïntroduceerd. Dit laatste zou kunnen via een speciale bevoegdheid van Raad en/of College B&W.

W8

Voor ouderen wordt het aantrekkelijker gemaakt om door te stromen naar een beter passende woning in de eigen buurt.

Het mes snijdt bij deze maatregel aan twee kanten: de woonsituatie van ouderen verbetert en er komen meer grotere woningen beschikbaar voor gezinnen en starters.

Dit vraagt niet alleen om voldoende beschikbaarheid van appartementen en 55+ woningen, maar doorstroming moet ook duidelijk voordelen hebben. Cruciaal daarbij is dat ouderen in hun nieuwe woning niet méér, maar juist minder huur gaan betalen. We blijven hierover in gesprek met woningcorporatie Welbions, het is denkbaar dat zij met speciale 55+ labels gaan werken waardoor geschikte woningen aan de markt worden onttrokken ten behoeve voor deze doelgroep.

W9

Regelgeving binnen de gemeente Hengelo wordt aangepast zodat alternatieve woonvormen zoals coöperaties, woon-zorgclusters, tiny houses en woongroepen makkelijker gerealiseerd kunnen worden. Hiervoor wordt een stichting opgericht die helpt bij dergelijke initiatieven (denk b.v. aan de stichting die in Enschede hielp bij particulier opdrachtgeverschap in Roombeek).

W10

In Hart van Zuid en de binnenstad wordt gebouwd voor diverse doelgroepen. De maximale parkeernorm in deze gebieden wordt verder verlaagd. Wat GroenLinks betreft mag dit in ieder geval niet meer dan één parkeerplaats per adres zijn.

Ook wordt een minimum percentage groene/niet-verharde bebouwing op kavels van grondgebonden woningen bepaald. Dit wordt in het bestemmingsplan vastgelegd.

W11

Samen met verhuurders, zoals Welbions, zorgt Hengelo dat er te allen tijde voldoende woningen beschikbaar zijn voor mensen die acuut op zoek moeten naar een woning (bijvoorbeeld na een scheiding of een huisuitzetting).

2 – Zorg, welzijn en participatie

Visie

GroenLinks geeft het welbevinden van mensen topprioriteit en werkt aan een gemeente waarin iedere inwoner de zorg krijgt die zij of hij nodig heeft. Niet geld, instituties en organisaties staan centraal, maar de mensen zelf. Dat betekent dat GroenLinks wil investeren in preventie in de breedste zin van het woord, omdat GroenLinks gelooft dat voorkomen beter is dan genezen. Gezondheid is meer dan niet ziek zijn: zorg, welzijn, wonen en een gezonde, groene leefomgeving gaan hand in hand. Gezond zijn én je gezond voelen. Controle over je eigen leven en meedoen in de maatschappij zijn daar cruciale voorwaarden voor.

Programmapunten

Z1

Voorkomen is beter dan genezen. GroenLinks zet daarom in op een sterk preventief beleid en het verkleinen van gezondheidsachterstanden. Er moet meer aandacht komen voor het ontmoedigen van roken en het gebruik van alcohol en drugs. Tegelijkertijd worden sporten en elkaar ontmoeten juist bevorderd.

Om jongeren te bereiken, worden zij actief opgezocht in bijvoorbeeld scholen, buurthuizen, het skatepark en in geloofsinstellingen. Ook wordt het jeugd- en jongerenwerk geherintroduceerd.

De reeds ingezette ontwikkeling om meer van deze taken bij Wijkkracht te leggen is goed. Maar Wijkkracht moet hiervoor wel de benodigde middelen krijgen. In overleg met Wijkkracht wordt gekeken wat een passend subsidie is voor de uitvoering van deze taken.

Z2

Het uitgaanspatroon van jongeren is de laatste 20 jaar ten slechte veranderd: Tot middernacht thuis of in een keet indrinken, dan pas naar de stad en pas tegen de ochtend weer naar huis. Dit is zeer schadelijk voor de gezondheid en eigenlijk is niemand hier blij mee. Groen Links wil dat de gemeente Hengelo, samen met de horeca, met jongeren en met de andere gemeenten in Twente in gesprek gaat om horecasluitingstijden af te spreken. Door de coronaregelgeving is de tijd hier meer dan rijp voor, het is nu of nooit. Hiervoor moet binnen een half jaar een concreet plan op tafel liggen.

Z3

Er wordt veel strenger dan nu het geval is toegezien op handhaving van de leeftijdsgrens voor verkoop van alcohol (en andere drugs) aan minderjarigen. Er worden extra handhavers aangenomen en hogere boetes uitgedeeld.

Z4

Gezinnen met een migratieachtergrond vinden vaak moeilijk hun weg naar de ondersteuning die ze nodig hebben, zoals Jeugdzorg en Wijkkracht. Er zal daarom binnen de gemeente en bij de hulporganisaties extra aandacht worden besteed aan culturele sensitiviteit.

Kinderen en jongeren met een migratieachtergrond zijn namelijk ondervertegenwoordigd in de lichtere vormen van jeugdhulp, maar zijn (al jarenlang) oververtegenwoordigd in jeugdhulp met verblijf, jeugdbescherming en jeugdreclassering. Dit wijst erop dat het moeilijk is om deze gezinnen in een vroegtijdiger stadium te helpen.

Z5

De keuze voor zorgaanbieders moet gebaseerd zijn op kwaliteit. Te vaak worden zorgaanbieders geselecteerd op prijs, in plaats van kwaliteit. Dit werkt in de hand dat zorgcowboys de krenten uit de pap halen door contracten binnen te halen voor de makkelijk te leveren zorg. Zorgaanbieders die ook intensieve zorg aanbieden komen hierdoor in de problemen. GroenLinks Hengelo wil dat te contracteren zorgaanbieders het hele palet aan zorg leveren, in ieder geval ook de crisisopvang.

Z6

Wanneer er sprake is van een gezin met meerdere problemen, wordt gewerkt volgens het principe '1 gezin, 1 plan, 1 regisseur'. Deze zogeheten regisseur dient voldoende beslissingsbevoegdheid te hebben, met name om bureaucratische belemmeringen te overwinnen. Dit moet bijdragen aan het drastisch verkorten van wachtlijsten.

Sommige mensen kampen met hulpvragen op meerdere leefdomeneinen, bijvoorbeeld rond opvoeding, maar ook rond geestelijke gezondheid, schuldhulpverlening en wonen. De gemeente biedt hulp en ondersteuning in samenhang en stuurt mensen niet van loket naar loket. Wanneer er sprake is van een gezin met meerdere problemen, is er een regievoerder/casusregisseur die zorgt dat er goed wordt samengewerkt. Dat voorkomt onduidelijkheid bij het gezin en bij de betrokken de hulpverleners.

Z7

Er komt binnen een jaar een onderzoek om in kaart te brengen hoeveel daklozen er in Hengelo zijn. Vervolgens komt er een radicaal actieplan om dakloosheid terug te dringen. Het bevat vijf speerpunten: een bonus voor mensen die hun huis openstellen voor een dakloze, extra beurzen voor voormalig daklozen die als ervaringsdeskundigen helpen, 'straatadvocaten', een vast briefadres voor daklozen en extra begeleiding.

Speciale aandacht gaat uit naar kwetsbare jongeren die de leeftijd van 18 jaar hebben bereikt. Ingezet wordt op verlengde jeugdzorg waar nodig.

Z8

Mantelzorgers worden beter ondersteund. Zij worden betrokken bij de zorgvraag. Ook wordt tijdig 'respijtzorg' ingezet en komt er betaalde aanwezigheidszorg, zodat mantelzorgers niet overbelast raken. Er komt ook meer aandacht voor jonge mantelzorgers.

Mantelzorgers nemen maar liefst 75 procent van de zorg thuis voor hun rekening. Veertig procent van hen is matig of ernstig belast. Toch vragen zij niet gauw om hulp. Overbelasting ligt daardoor op de loer. GroenLinks wil dat mantelzorgers beter ondersteund worden. Het moet voor mantelzorgers makkelijker worden ook eens een dag of weekend vrij te nemen wanneer nodig.

Z9

Als er beleid gemaakt wordt op het gebied van jeugd, welzijn en zorg, zijn de groepen om wie het gaat altijd volwaardige gesprekspartner.

Z10

In de geest van de herziening van het wetsvoorstel Breed Offensief, wordt voor studenten met een arbeidsbeperking de individuele studietoelage vanaf de leeftijd van 21 jaar verhoogd naar € 300,- per maand.

Z11

Jongeren met afstand tot de arbeidsmarkt worden zo goed mogelijk begeleid. Daarnaast creëert de gemeente extra werkplekken voor jongeren en andere inwoners waarvoor aanpassingen in het werk nodig zijn.

Z12

Mensen die van de bijstand moeten leven of een inkomen beneden modaal hebben, worden extra hard getroffen door hogere vaste lasten als gevolg van stijgende energieprijzen. Dit kan leiden tot zogenoemde energiearmoede. De gemeente Hengelo brengt deze doelgroep in kaart en reserveert middelen voor financiële steun, zodat deze mensen niet het kind van de rekening worden bij de energietransitie.

Z13

Ook in Nederland is er sprake van menstruatiearmoede. Dit kan leiden tot bijvoorbeeld gezondheidsproblemen en/of schoolverzuim. Menstruatiesproducten dienen te allen tijde beschikbaar te zijn voor vrouwen met een laag inkomen. De gemeente gaat onderzoeken hoe dit gerealiseerd kan worden.

3 – Klimaat & Duurzaamheid

Visie

De klimaatcrisis is de grootste opgave van onze tijd. Het tegengaan van de opwarming van de aarde vraagt daadkracht, creativiteit en de wil tot samenwerking. Tegelijkertijd zien we dat energie steeds schaarser wordt en voor steeds meer mensen onbetaalbaar. Wachten kan niet meer: We moeten nú de handen uit de mouwen steken. Gemeenten zijn daarbij onmisbaar. Samen met onze bewoners kan de gemeente Hengelo verduurzaming echt in de praktijk brengen. Hierbij steekt GroenLinks in op onuitputtelijke, CO₂-neutrale én betaalbare alternatieven.

Gemeenten hebben bovendien een regierol. Zij moeten concrete invulling geven aan de Regionale Energie Strategieën (RESSen). Ook zijn het gemeenten die ervoor moeten zorgen dat in 2050 alle huizen van het gas af zijn en zijn aangesloten op een alternatieve warmtebron. GroenLinks ziet kansen om op korte termijn grote stappen te zetten in de verduurzaming van onze gemeente. De lucht wordt schoner, er komt meer groen in de stad, het verkeer wordt veiliger, de overlast van extreem weer wordt kleiner en de energielasten worden lager. Daarmee wordt Hengelo een nog fijnere stad om in te wonen en werken.

Programmapunten

K&D1

Voor de energietransitie in Hengelo gaat de gemeente Hengelo 10 miljoen euro uit de gemeentelijke reserves vrijmaken voor eenmalige uitgaven om Hengelo te verduurzamen.

De gemeente Hengelo staat er financieel goed voor. Dit is hét moment om te investeren in duurzaamheid en de energietransitie mogelijk te maken. Met de 10 miljoen die vrijgemaakt wordt, zullen inwoners en bedrijven geholpen worden om hun CO₂-uitstoot te verlagen. Hiermee gaat Hengelo zich maximaal inzetten om bij te dragen aan het halen van de klimaatdoelen.

K&D2

Er wordt uitsluitend medewerking verleend aan zonne- en windprojecten waarbij de gemeenschap financieel meeprofiteert en de omliggende natuur wordt verbeterd.

K&D3

Er wordt volop geëxperimenteerd met innovatieve manieren om zonne-energie op te wekken: zonnepanelen op carports, gevels, bushokjes, hekwerken, geluidswanden en lantaarnpalen.

K&D4

Er wordt gezorgd voor optimale natuurlijke en maatschappelijke inpassing van wind- en zonneprojecten. Er worden 'energietuinen' gecreëerd. Hier worden zonneweides gecombineerd met rijke natuur die bijdraagt aan een toename van biodiversiteit.

In bijvoorbeeld Montfoort wordt een oude stortplaats omgebouwd tot een energietuin. Zonnepanelen en kleinschalige windenergie worden gecombineerd met nieuwe beplanting en een educatief wandelpad. De energietuin wordt ontworpen en uitgevoerd door de gemeente, provincie en lokale organisaties. In Hengelo kan worden gedacht aan het gebied bij Twence.

K&D5

Inwoners gaan via lokale burgerberaden (een groep door loting aangewezen mensen) een belangrijke rol spelen in de lokale energietransitie en de besteding van de vrijgemaakte 10 miljoen euro.

Binnen een burgerberaad geeft een groep willekeurig gelote burgers advies aan de politiek. De gemeenteraad stelt de kaders vast. Vervolgens gaat het Burgerberaad in drie fases te werk: leren, van gedachten wisselen en beslissen. Als GroenLinks in het College van B&W van Hengelo komt, garandeert zij dat de aanbevelingen serieus genomen worden: Zij worden één op één voorgelegd aan de gemeenteraad. De insteek wordt: Wat kan er wél!

K&D6

De energietransitie wordt aangegrepen om fors in wijken te investeren. In 'wijkgesprekken' kunnen inwoners aangeven hoe hun buurt mooier, schoner en fijner wordt. Samen wordt gekeken hoe de energietransitie hierin past.

Bij wijze van pilot wordt gestart in twee wijken. Net als in de wijk Dukenburg in Nijmegen zal door middel van een intensief participatietraject samen met inwoners een toekomstvisie opgesteld worden. Het doel is om de energietransitie te combineren met de aanpak van maatschappelijke problemen en verbeteringen in de leefbaarheid van de wijk. Samen kijken we naar win-win oplossingen.

K&D7

De oprichting van energiecoöperaties wordt gestimuleerd. Iedere inwoner van gemeente Hengelo krijgt de kans om lid te worden van een energiecoöperatie.

Energiecoöperaties kunnen worden ondersteund met middelen in natura (vergaderruimte, toegang tot gemeentelijke communicatiekanalen), door financieel garant te staan en door coöperaties een rol te geven in de ontwikkeling en uitvoering van beleid (zoals planvorming duurzame energie, wijkprocessen, energieloketten en elektrische deelauto's).

K&D8

Ook mensen zonder eigen dak of grond krijgen de mogelijkheid om in hun directe omgeving te investeren in duurzame energie. De gemeente ondersteunt bewonersinitiatieven, stelt ze daken, geluidsschermen en grond beschikbaar en start eigen postcoderoosprojecten.

GroenLinks wil nagaan of net als in Arnhem de woningcorporatie (Welbions) en/of bedrijven én de gemeente zelf (gemeentelijk vastgoed) daken beschikbaar kunnen stellen aan een energiecoöperatie. Op deze daken zouden zo veel mogelijk (duizenden) zonnepanelen worden gelegd. Alle inwoners van Hengelo kunnen vervolgens lid worden van de energiecoöperatie en groene stroom van de zonnepanelen krijgen. Hierdoor kunnen ook mensen zonder vermogen meedoen.

K&D9

Er worden duidelijke prestatieafspraken met woningcorporatie Welbions gemaakt, onder andere over minimale energielabels, het percentage energieneutrale woningen en woningen met zonnepanelen.

K&D10

Alle nieuwe gebouwen moeten aan duurzaamheidseisen voldoen. De lat komt hierbij hoger te liggen dan in het bouwbesluit. Zo wordt gemeente Hengelo dé hub voor duurzame ondernemers.

K&D11

Gemeente Hengelo is aanjager van duurzame startups en sociaal ondernemers die werken aan innovatieve, creatieve oplossingen voor duurzaamheidsvraagstukken.

Ondersteuning kan bestaan uit zaken als goedkope bedrijfsruimte (bijvoorbeeld in Hart van Zuid), een trainingsprogramma en het stimuleren van samenwerking en kennisdeling. Het ROZ kan hier een belangrijke rol in spelen.

K&D12

Met winkeliersverenigingen en de lokale afdeling van Koninklijke Horeca Nederland worden duidelijke afspraken gemaakt over afvalscheiding, duurzame logistiek en maatregelen om energieverstopping (terrasverwarming, open winkelpuien) tegen te gaan. Hierbij wordt zoveel mogelijk opgetrokken met andere Twentse gemeenten.

K&D13

Met 'wortel en stok' wordt gestimuleerd dat bedrijven meedoen in de energietransitie. Er wordt streng gecontroleerd op de naleving van de Wet milieubeheer. Hiervoor worden bij de gemeente extra medewerkers aangenomen.

Bedrijven zijn tevens verplicht energiebesparingsmaatregelen uit te voeren die zich binnen 5 jaar terugverdienen. GroenLinks dringt er al jaren op aan om hier werk van te maken, en vanuit de gemeente intensief toe te zien op de naleving van deze verplichting. Ook hier wordt extra capaciteit op in gezet.

Tegelijkertijd worden ZZP'ers en het MKB geholpen om – waar dat mogelijk is – besparende maatregelen door te voeren. Hiertoe worden energiecoaches aangesteld.

K&D14

Hergebruik van spullen – kleding, meubels, apparaten, etc – is belangrijk om verspilling van grondstoffen tegen te gaan. Daarom komt er op het milieupark aan de Wegtersweg een voorselectie door een kringloopwinkel. Alles wat nog bruikbaar is, wordt daar ingenomen en vervolgens weer verkocht. Ook wordt gekeken naar de haalbaarheid van één of meer weggeefwinkels in de stad.

K&D15

Er wordt zoveel mogelijk circulair gebouwd. Circulariteit – waarbij kringlopen zich sluiten en afval een grondstof is – wordt een vast criterium bij gronduitgifte, aanbestedingen en vergunningen. Binnen de toekomstige Omgevingswet worden scherpere eisen gesteld aan de milieuprestaties (MPG) van nieuwbouw.

Om houtskeletbouw te stimuleren, wordt een aanzienlijke korting op de leges ingevoerd.

De bouwsector is verantwoordelijk voor circa 50% van het grondstoffenverbruik en 40% van het afval in Nederland. Bovendien gaat de productie van cement en staal gepaard met een hoge CO₂- en stikstofuitstoot.

K&D16

De gemeente heeft een voorbeeldfunctie. Doel is daarom maximale CO2-reductie binnen de eigen organisatie. Er wordt uitsluitend groene stroom gebruikt en op alle daken van het gemeentelijke vastgoed (stadhuis, scholen, sportvoorzieningen, Metropool, Schouwburg Hengelo etc) worden zoveel mogelijk zonnepanelen geplaatst.

Ook zet de gemeente zich actief in voor verduurzaming in de keten (leveranciers, onderaannemers etc.). Om ervoor te zorgen dat deze beloften niet vrijblijvend zijn, laat de gemeente zich certificeren.

K&D17

De gemeente koopt circulair in. Circulariteit wordt in alle aanbestedingen een criterium. Houtskeletbouw van duurzaam verbouwd hout heeft hierbij een absolute voorkeur.

K&D18

Hengelo is een Global Development Goals gemeente. Dat betekent dat de gemeente Hengelo zich inzet voor de 17 Sustainable Development Goals (SDG), oftewel de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen van de Verenigde Naties. Deze dekken duurzaamheid in al zijn facetten af, van sociaal tot fysiek. Deze duurzaamheidsdoelen zullen worden gebruikt als toetssteen bij alle activiteiten, van beleid tot uitvoering. Deze doelen worden verwerkt in de begroting van de gemeente Hengelo.

4 – Groen & Leefomgeving

Visie

Voldoende groen en natuur is onmisbaar. Voor ons welzijn, voor de toekomst van onze kinderen en voor het overleven van insecten, vissen, vogels en andere dieren. En daarom wil GroenLinks fundamenteel andere keuzes maken. Groene en sociale keuzes. Heldere, scherpe en soms moeilijke keuzes. Maar we maken ze wel. Op basis van groen en sociaal ondernemerschap kiest GroenLinks voor een toekomst, niet alleen voor onszelf maar óók voor onze kinderen en kleinkinderen. Niet alleen hier in Nederland, maar ook in de rest van de wereld.

Programmapunten

G&L1

Iedereen heeft recht op groen: De gemeente Hengelo wordt een stad waar iedere inwoner binnen vijf à tien minuten lopen een groene openbare omgeving tot zijn/haar beschikking heeft om te ontspannen en te bewegen. Daarbij is extra aandacht voor kinderen, zieken en ouderen: Hitte- en waterlast kunnen hen fataal zijn.

Al deze groengebieden zijn met elkaar verbonden door groene stroken en water. Daarbij wordt ook ingezet op andere manieren om water op te vangen en hittestress te verminderen. Bij concrete projecten, zoals Hart van Zuid, wordt dit standaard opgenomen in de uitwerking van het stedenbouwkundig plan.

Ook wordt de hoofdgroenstructuur verder uitgebreid.

G&L2

Iedere renovatie of aanpassing in de openbare ruimte moet méér groen, biodiversiteit en klimaatbestendigheid opleveren. Met andere woorden: Elke aanpassing moet onze gemeente óók groener maken. De gemeente raadpleegt hiervoor een ecooloog, die erop toeziet dat bij elke aanpassing de biodiversiteit altijd versterkt wordt.

G&L3

Op dit moment zijn er ongeveer 37.000 bomen in de openbare ruimte in Hengelo. De komende 4 jaar wordt dit aantal verdubbeld. Dit betekent dat er in Hengelo 37.000 extra bomen met een stamomvang van minimaal 15 cm worden geplant.

In overleg met omwonenden worden plekken aangewezen voor 'Tiny Forests' om de biodiversiteit extra te versterken.

G&L4

Vogels, vlinders, bijen en andere insecten zijn van groot belang voor onze leefomgeving. Bij het beheer van openbaar groen wordt daarom rekening gehouden met biodiversiteit. Onze parken, bermen en andere groene plekken worden voortaan verzorgd en aangelegd volgens de principes van ecologisch beheer. Dit betekent concreet dat er op veel plekken, bijvoorbeeld rond bomen, minder of helemaal niet meer gemaaid wordt.

Met de bedrijven die voor het groenonderhoud zorgen, worden prestatieafspraken gemaakt over het nieuwe maaibeleid.

Wanneer er nieuwe bomen worden geplant, zijn dit uitsluitend inheemse soorten.

G&L5

Inwoners worden gestimuleerd om hun tuinen te vergroenen: Minder tegels, meer planten en bomen. Bewoners krijgen hulp bij het weghalen van tegels en krijgen daarbij ook adviezen om hun tuin ecologisch verantwoord in te richten. Ook mogen zij na het weghalen van de tegels een keuze maken uit een aantal stekjes.

G&L6

Er komen natuurspeelplaatsen in alle wijken.

G&L7

Zwerfafval is lelijk, vervuilend en schadelijk voor dieren. Daarom komt er een ambitieus programma om samen met bewoners en ondernemers zwerfafval aan te pakken.

G&L8

Elk dak dat daarvoor geschikt is, wordt groen of ligt vol met zonnepanelen. Daarom wordt dubbel gebruik verplicht op alle daken die van de gemeente zijn of waar de gemeente aan meebetaalt. Particulieren worden gestimuleerd om hun daken te transformeren door subsidies voor groene daken of zonnepanelen.

Voor ontwikkelaars die bouwprojecten willen aangaan in onze gemeente geldt het 'ja, tenzij'-principe: zij moeten aangeven waarom er géén groene daken of andere klimaat-adaptieve maatregelen mogelijk zijn, in plaats van andersom.

G&L9

De ontwikkeling om de binnenstad te verfraaien, te vergroenen en weer aantrekkelijk te maken wordt gecontinueerd.

- Mede om de leegstand in de binnenstad tegen te gaan worden door de gemeente duurzame ondernemers en winkelketens aangetrokken zoals bijvoorbeeld Lush, Dille & Kamille, Stach, Marqt, een zero waste winkel, Anne & Max, vegetarische/veganistische horecaondernemers, Brownies & Downies, Green UP, kledingwinkels die specifiek duurzame merken verkopen, een kledingbieb zoals LENA, etc.
- De stad wordt inclusiever doordat de gemeente actief ondernemers werft die hieraan bijdragen, zoals restaurants, kledingzaken en marktkramen met een aanbod dat nu nog ontbreekt in Hengelo en dat aantrekkelijk is voor niet-traditionele doelgroepen.
- De oostzijde van de binnenstad zou een architectonische impuls kunnen krijgen door de uitvoering van het plan van de schouwburg om een extra verdieping boven de Middenzaal te realiseren. Hiermee wordt de schouwburg nog meer dan nu het geval is een landmark, een herkenningspunt in de stad. Door de extra activiteiten die met de uitbreiding mogelijk worden, zal de schouwburg 24/7 open zijn, wordt het culturele aanbod versterkt en zal dit leiden tot veel extra reuring in deze relatief dode hoek van de binnenstad. Samen met de schouwburg zal binnen een jaar een haalbaarheidsonderzoek worden uitgevoerd.

G&L10

Duurzame landbouw wordt gestimuleerd, bio-industrie wordt maximaal ontmoedigd. In gebiedsvisies worden voorwaarden gesteld voor duurzame landbouw door onder andere het gebruik van landbouwgif en kunstmest te verbieden. Daarnaast worden regels opgesteld voor goed bodembeheer teneinde uitdroging te voorkomen.

G&L11

Nieuwe kunstgrasvelden hebben geen of natuurlijke infill, zoals kurk. Alle bestaande kunstgrasvelden die dat niet hebben, worden de komende 4 jaar vervangen door kunstgrasvelden die dat wel hebben. De gemeente financiert de helft van de kosten van de vervanging.

G&L12

Veiligheid op straat is essentieel voor kinderen én volwassenen. Om daarvoor te zorgen, worden voorbereidingen getroffen om binnen 4 jaar de maximumsnelheid op alle wegen binnen de bebouwde kom tot 30 km/u te beperken. In de steden Oslo en Helsinki werd de maatregel eerder al ingevoerd. Daar stierf in 2019 geen enkele voetganger of fietser meer in het verkeer.

Waar mogelijk komt eenrichtingsverkeer voor auto's. Snorfietsen, brommers en scooters rijden voortaan op de rijbaan. Voetgangers en fietsers krijgen daar waar enigszins mogelijk voorrang in het verkeer.

Voor de wegen die nu al 30-km zone zijn, maar nog niet ingericht volgens de normen, wordt deze inrichting versneld uitgevoerd.

Ook worden meer handhavers ingesteld om bijvoorbeeld parkeeroverlast en milieuovertredingen drastisch te beperken.

G&L13

Fietzers, voetgangers en groen krijgen de ruimte. Openbare ruimtes worden zones met groene ruimte, schone lucht en ruimte voor fietsers en voetgangers. In deze autoluwe gebieden staan recreatie, ontmoeting, spelen, sport en ontspanning centraal. Hiertoe wordt een plan van aanpak gemaakt, waarbij prioriteit ligt bij de binnenstad, bij Hart van Zuid en bij de zones rond basisscholen.

G&L14

Er wordt verder geïnvesteerd in de fietsinfrastructuur. Zo wordt fietsen nog aantrekkelijker en laten onze inwoners vaker hun (vervuilende en ruimtevreterende) auto staan. Er komen meer fietsstraten of snelfietspaden die alle wijken en dorpskernen met de belangrijkste voorzieningen verbinden. Er worden extra fietsparkeerplekken gecreëerd. Ook krijgen bewoners de mogelijkheid om autoparkeerplekken om te zetten in fietsparkeerplekken.

- In het gemeentelijke beleid wordt niet langer uitgegaan van een minimale breedte fietspad maar van een maximale breedte.
- Bij stoplichten krijgen fietsers vaker en langer groen licht.
- De hoofdfietsroutes worden echte hoofdroutes, met voorrang op ander verkeer of ongelijkvloerse kruisingen.
- De F35 moet nog beter worden ingericht zodat fietsers nog sneller van A naar B kunnen.
- Bij het strooien in de winter krijgen de hoofdfietsroutes prioriteit.
- De shop-en-go-plekken voor auto's in de binnenstad verdwijnen.
- Er komen meer gratis, overdekte, en bewaakte fietsenstallingen aan de randen van de binnenstad, bijvoorbeeld in leegstaande winkelpanden.
- De medewerkers van deze gratis fietsenstallingen zullen opgeleid worden om (tegen betaling) kleine reparaties aan fietsen uit te voeren.

G&L15

Verkeersknelpunten voor fietsers worden versneld aangepakt. In ieder geval de volgende 5 knelpunten worden binnen 2 jaar opgelost:

1. Oversteek F35 Kuipersdijk: Deze is fietssnelwegaanvaardig;
2. Torenlaan: Hier is sprake van zeer snel rijdend sluipverkeer;
3. Het Plein (omgeving IKEA etc.): Hier zijn onoverzichtelijke situaties waar auto's en fietsers niet of soms wel gescheiden zijn;
4. Laan van Driene-Reviusstraat-Egstraat: Hier is onduidelijk of afslaand verkeer voorrang heeft op de fietsstroken;
5. Kruising fietspad langs 't Zwafert-Zwavertsweg: Hier is een onoverzichtelijke situatie en te weinig ruimte voor de verkeersdeelnemers.

G&L16

Iedereen moet toegang hebben tot duurzaam vervoer, ook wie weinig te besteden heeft. Daarom wordt in overleg met de regionale vervoerder een goedkoop busabonnement voor minima ingevoerd.

G&L17

Met de regionale vervoerder wordt een plan gemaakt over het overstappen op elektrische – en waar mogelijk – kleinere lijnbussen.

G&L18

Hengelo zal er bij de regionale vervoerder voor pleiten dat alle bushaltes overdekt worden, en dat deze worden voorzien van groene daken en accurate reizigersinformatie, waarvoor de stroom wordt opgewekt door een zonnepaneel. Daarnaast zullen op strategische plekken smarthubs gecreëerd worden, waar overgestapt kan worden van openbaar vervoer naar deelvervoer (fiets en auto). Hierdoor kan de stap naar een autoloos bestaan kleiner worden gemaakt.

G&L19

De spits is vervuilend, ongezond en zorgt voor veel overlast. De gemeente, onderwijsinstellingen en bedrijven starten een grootschalig mild-de-spitsprogramma om inwoners te stimuleren de fiets te pakken, thuis te werken of buiten de spits naar het werk te reizen.

G&L20

Op de ontsluitingswegen komt een groene golf voor de doorstroming.

G&L21

‘Autodelen’ wordt aangemoedigd door parkeerplaatsen te maken voor deelauto’s.

G&L22

De omslag naar elektrisch vervoer moet in de hoogste versnelling. De gemeente verdubbelt de komende vier jaar de hoeveelheid publieke laadpalen, bij voorkeur – net als in Arnhem – gekoppeld aan lantaarnpalen.

Daarnaast verkent de gemeente de mogelijkheid dat bij dalen in het net, de accu’s van auto’s elektriciteit terug kunnen leveren aan het net. Uit onderzoek is gebleken dat de gemiddelde auto niet meer dan 30 minuten per dag rijdt, de rest van de tijd zou die kunnen fungeren als back-up voor het elektriciteitsnet.

G&L23

Het gehele gemeentelijke wagenpark gaat over op elektrisch rijden.

G&L24

Scholen gaan uitsluitend nog gebruik maken van elektrische bussen. De extra kosten worden betaald door de gemeente.

G&L25

Reclameborden op rotondes vervuilen de omgeving en leiden verkeersgebruikers af. GroenLinks wil dat contracten voor rotondes niet worden verlengd zodat zo snel mogelijk alle rotondes weer reclamevrij zijn.

G&L26

Er komt een algeheel vuurwerkverbod. Vuurwerk is schadelijk voor de gezondheid van mens, dier en natuur. In gesprek met de inwoners van Hengelo zal er een plan gemaakt worden waarmee Oud & Nieuw weer een feest van iedereen wordt.

Het (illegaal) afsteken van vuurwerk, zal het hele jaar door strenger gestraft worden en er wordt ingezet op het opsporen van de afstekers van dit vuurwerk.

Er zijn mooie ontwikkelingen gaande in het burgerpark Weusthag. GroenLinks ziet graag dat er in samenspraak met de stichting 'Vrienden van het Weusthag' en een burgerberaad gekomen wordt tot een natuur- en mensinclusief plan voor de kinderboerderij, zodat werk en dagbesteding hier samen kunnen komen met educatie en recreatie.

Daarnaast pleit GroenLinks ervoor dat er in het Weusthag in samenspraak met groene partners een duurzaamheidscentrum wordt ontwikkeld. In Deventer en Assen bestaan hier mooie voorbeelden van. Van hieruit zou ook duurzaamheidseducatie voor basisscholen gerealiseerd kunnen worden.

Ook kan er gekeken worden of er in of nabij het Weusthag ruimte gevonden kan worden voor een landwinkel, waarop lokaal geproduceerd voedsel wordt verkocht en gestimuleerd.

5 – Burgers en overheid

Visie

Onze democratie is iets om trots op te zijn. Het recht om mee te praten, je stem uit te brengen of om zelf te worden gekozen, is niet vanzelfsprekend. Daar is hard voor gevochten, een strijd die tot op de dag van vandaag doorgaat. Maar onze democratie vraagt om onderhoud. Te veel mensen voelen zich onmachtig en hebben geen plek om mee te praten en mee te besluiten. GroenLinks zet zich in voor het versterken van de democratie voor iedereen.

Voor GroenLinks begint de democratie onderaan. Bij mensen die hun straat, hun buurt, hun gemeente, hun land beter willen maken. Democratie vraagt om een overheid die ruimte geeft aan gesprek, ontmoeting en eigen initiatief. GroenLinks werkt aan een sterkere democratie waarin mensen niet worden aangesproken als ‘klanten en consumenten’, maar eigenaar zijn van de overheid en onze publieke sector.

Programmapunten

B&O1

Alle inwoners dienen zich echt thuis te voelen in onze stad. Groen Links wil daarom dat:

- ...de gemeente bij vacatures naamloos en leeftijdloos gaat werven;
- ...de gemeente voor vacante functies in schaal 11 of hoger gericht beleid ontwikkelt om binnen de organisatie een betere afspiegeling van de samenleving te realiseren;
- ...de Sinterklaasintocht voortaan zonder zwarte pieten is en dat anders de gemeentelijke subsidie voor de intocht vervalt;
- ...op openbare scholen geen zwarte pieten meer optreden of dat afbeeldingen van zwarte pieten worden gebruikt;
- ...samen met de betreffende bevolkingsgroepen wordt nagegaan hoe feesten als Ketikoti en het Suikerfeest een goede plek op de feestdagenagenda kunnen krijgen;
- ...er binnen een jaar een beleidsnotitie of actieprogramma LHBTI-beleid komt. LHBTI personen en belangenorganisaties worden betrokken bij de beleidsvorming;
- ...een van de wethouders specifiek verantwoordelijk wordt voor LHBTI-beleid, om binnen het College van B&W een breed draagvlak te creëren voor emancipatie-vraagstukken. Ook komt er een andere wethouder voor anti-racismebeleid en een derde voor vrouwenemancipatie.
- ...in de binnenstad van Hengelo een van de zebrapaden wordt veranderd in een zogeheten regenboogpad.

B&O2

GroenLinks wil dat de bestuur en ambtelijk apparaat (nog) beter en duidelijker gaan communiceren met de burgers.

Bij alle projecten en plannen van de gemeente hoort een communicatieparagraaf waarin precies staat aangegeven hoe de burger en eventueel stakeholders worden betrokken en geïnformeerd over het voorliggende. Tevens zijn hierin concrete tijdsplannen opgenomen.

Te vaak nog worden burgers verrast door maatregelen die de gemeente neemt. En als er wel gecommuniceerd wordt, gebeurt dit nog te vaak in onbegrijpelijk jargon. Er moet meer aandacht voor goede communicatie komen bij zowel het nieuwe College van B&W als bij het ambtelijk apparaat. Waar nodig zullen cursussen worden georganiseerd.

Voor nieuwkomers worden waar nodig deskundige tolken ingezet.

B&O3

Er moet kritisch gekeken worden naar regelgeving. Waar dat kan, dienen regels geschrapt of vereenvoudigd te worden. Hiertoe zal een projectgroep deregulering worden opgestart die binnen een jaar voor alle beleidsterreinen met een rapport met concrete aanbevelingen komt.

B&O4

Net als in bijvoorbeeld Enschede maakt de gemeente een plan van aanpak om straatintimidatie tegen te gaan.

B&O5

Klachten dienen beter en zorgvuldiger te worden afgehandeld. Veel burgers ervaren dat hun klachten te weinig serieus worden genomen en niet goed worden afgehandeld. Binnen de gemeente zal een werkgroep ingesteld worden die binnen een jaar betere richtlijnen voor de afhandeling van klachten opstelt.

B&O6

Onze gemeente stelt zich actief op bij de opvang van vluchtelingen, in nauw overleg met bewoners. De opvang vindt bij voorkeur plaats in kleinschalige voorzieningen.

B&O7

Vluchtelingen krijgen indien nodig direct na aankomst in de gemeente psychologische hulp. Ook beginnen zij meteen met een taalcursus. Om de integratie te versnellen, starten vluchtelingen zo snel mogelijk met (vrijwilligers)werk.

B&O8

De gemeente heeft geen banden met financiële instellingen of bedrijven die direct of indirect betrokken zijn bij de wapenindustrie.

B&O9

De gemeente Hengelo kent een aantal adviesorganen, zoals de Adviesraad Sociaal Domein en de Erfgoedcommissie. Er worden de komende twee jaar nieuwe adviesorganen ingesteld, zoals in ieder geval een Duurzaamheidsraad en een Mobiliteitsraad. Daardoor wordt de communicatie van de gemeente met belanghebbenden verbeterd en meer structureel van aard.

B&O10

De gemeente start een pilot met een basisinkomen.

Onderzoek wijst uit dat een basisinkomen een positief middel is tegen armoede en helpt bij het creëren van een gelukkig leven. GroenLinks wil in Hengelo onderzoeken welke vorm van een basisinkomen past in Nederland. Daartoe wordt binnen twee jaar een pilot gestart waarbij een groep inwoners een basisinkomen krijgt en de effecten daarvan worden gemonitord.

Ook zal worden gekeken naar de mogelijkheden om boetes voor bijverdienen en samenwonen te laten vervallen, en het laten vervallen van de participatieplicht.

Wanneer de boete op samenwonen vervalt, heeft dit mogelijk ook een positief effect op het aantal beschikbare woningen.

B&O11

Parkeerboetes en andere boetes worden voor zover dat juridisch haalbaar is inkomensafhankelijk. Overtreders betalen dus naar draagkracht, net als bijvoorbeeld in Finland. Dit betekent dat lagere inkomsten een lagere boete krijgen, zodat wordt voorkomen dat zij in financiële problemen komen. En dat hogere inkomsten hogere boetes krijgen, om te voorkomen dat boetes geen pijn doen en de preventieve werking hiervan verloren gaat.

B&O12

De gemeente Hengelo moet een aantrekkelijke werkgever zijn: Het inhuren van tijdelijke medewerkers voor structurele functies moet tot een minimum beperkt worden.

Op dit moment worden te veel medewerkers voor structurele functies ingehuurd van commerciële partijen. Blijkbaar is het voor de gemeente moeilijk om voldoende deskundige medewerkers te werven. Dit kost onnodig veel geld. De gemeente moet (weer) een aantrekkelijke werkgever worden.

B&O13

Gedeeltelijk thuiswerken wordt de norm voor medewerkers van de Gemeente Hengelo. Thuiswerken leidt tot minder reizen (en is dus goed voor het milieu) en een betere balans tussen werk en privé. GroenLinks wil dat gemeente Hengelo een voorbeeldfunctie hierin neemt en van (gedeeltelijk) thuiswerken de standaard zal maken. Ook na de Covid-19 crisis.

B&O14

Binnen de gemeente Hengelo moet vrouwen hetzelfde verdienen als mannen.

Het bruto uurloon van vrouwen is voor hetzelfde werk gemiddeld nog steeds 14% lager dan het bruto uurloon van mannen in loondienst.

De gemeente Hengelo zal binnen één jaar een onderzoek uitvoeren om na te gaan of deze scheefgroei ook binnen het eigen ambtelijk apparaat bestaat. Als blijkt dat dit het geval is, zullen vrouwen die hierdoor gedupeerd zijn met terugwerkende kracht worden gecompenseerd.

B&O15

GroenLinks wil inwoners de mogelijkheid geven om mee te praten over waar het geld van de gemeente aan besteed wordt. Jaarlijks stelt de gemeente een budget beschikbaar voor beleidswensen van inwoners. Dit budget kan afhankelijk van de financiële positie van de gemeente jaarlijks verhoogd of verlaagd worden. Inwoners van Hengelo worden actief uitgenodigd en begeleid bij het indienen van beleidswensen voor de kadernota van dat jaar.

6 – Cultuur

Visie

“Als je de horizon niet verlegt, kom je nergens.”

Een goed cultureel aanbod draagt in belangrijke mate bij aan de leefbaarheid van een stad. Het zorgt voor plezier, voor verbondenheid, voor welzijn. Het culturele aanbod bepaalt bijvoorbeeld ook of mensen bereid zijn voor hun werk te verhuizen naar Hengelo, en het verhoogt de waarde van vastgoed.

GroenLinks Hengelo vindt een hoogwaardig aanbod van cultuur dan ook van groot belang. En dat mag wat kosten. Ook als er niet per se een groot publiek mee wordt bereikt en ook als het niet onmiddellijk een ander maatschappelijk doel dient.

Programmapunten

C1

Naast het behoud van de bestaande kernvoorzieningen (Bibliotheek, Oyfo, Metropool en Schouwburg) wordt een kernvoorziening voor de beeldende kunst gerealiseerd. Hiervoor wordt een jaarlijks budget van € 500.000,- vrij gemaakt.

Het is een gemeente van de omvang van Hengelo onwaardig dat er geen fatsoenlijke kernvoorziening voor het exposeren van beeldende kunst is. Dit moet rechtgezet worden.

C2

De gemeentelijke kunstcollectie moet veel toegankelijker worden dan deze nu is. Hiertoe wordt binnen een jaar een plan geschreven.

C3

In Hengelo worden voldoende betaalbare ateliers voor professionele beeldend kunstenaars gerealiseerd.

Het beleid ten aanzien van atelierruimtes voor beeldend kunstenaars is versnipperd en niet geheel transparant. Ook is er een tekort aan betaalbare ruimtes en is er in de woon-werkruimtes vrijwel geen sprake van doorstroming.

Met de ontruiming van de ateliers op het Esrein, in Hart van Zuid, dreigt een nog veel groter tekort aan betaalbare atelierruimte in Hengelo. Samen met de SWWK en Ateliers 93 zal binnen een half jaar een voorstel worden uitgewerkt om dit probleem op te lossen en om een helder, toekomstbestendig beleid te formuleren. Bijzondere aandacht zal er zijn voor de toekomst en functie van het pand aan de Langestraat, het huidige Lamboijhuis.

Voor het nieuwe beleid worden binnen de gemeentelijke begroting middelen gebundeld en indien nodig wordt extra structureel geld vrijgemaakt.

C4

Open Ateliers Hengelo krijgt een jaarlijkse subsidie van € 10.000,- om elk jaar de open ateliers te organiseren.

C5

Het Piet Blom Museum in de Kasbah krijgt een jaarlijks subsidie van € 3.000,-.

De Kasbah, ontworpen door architect Piet Blom, is een van de belangrijkste gebouwen in Hengelo en is van groot stedenbouwkundig belang. Het Piet Blom Museum besteedt aandacht aan het ontstaan van de Kasbah en het werk van Piet Blom. Tot nu toe gebeurde dat zonder gemeentelijke subsidie. Vanwege het grote belang van de Kasbah en de activiteiten van het museum wordt in de gemeentelijke begroting een jaarlijkse subsidie van € 3.000,- opgenomen. Met het bestuur van het museum zal worden gekeken naar de precieze voorwaarden voor de subsidie.

C6

Hengelo Leest krijgt een jaarlijkse subsidie van € 5.000,- en de stadsdichter van € 1.500,- per jaar.

C7

De maatschappelijke en culturele functies van het Prins Bernhardplantsoen dienen behouden en waar mogelijk versterkt te worden.

C8

In het gemeentelijke cultuurbeleid komt expliciet aandacht voor inclusiviteit. Om dit te bevorderen wordt door het nieuwe College van B&W binnen 1 jaar een deelnota Inclusiviteit in Cultuur gepresenteerd.

C9

Wederopbouw architectuur en ander markante panden dienen zoveel mogelijk behouden te worden. Als ze een maatschappelijke functie hadden, dient deze waar mogelijk intact te blijven.

C10

In 1945 was Hengelo de eerste gemeente van Nederland waar een wederopbouwplan werd gemaakt. Dit plan is vervolgens voortvarend uitgevoerd. De Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed noemt de binnenstad van Hengelo dan ook een toonbeeld van de wederopbouw-periode. Het is vanuit cultureel en maatschappelijk oogpunt van groot belang dat met dit erfgoed zorgvuldig wordt omgegaan. Daarom zal in samenwerking met de provinciale organisatie Het Oversticht en de Hengelose Erfgoedcommissie de cultuurhistorische waardenkaart worden geactualiseerd en waar nodig uitgebreid.